

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل
دانشکده پزشکی

پایان نامه

برای دریافت درجه دکتری حرفه ای در رشته پزشکی

عنوان :

**بررسی میزان تغییرات BMI در بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲
مراجعه کننده به درمانگاه دیابت بیمارستان بوعلی اردبیل
سال (۷۵-۸۲)**

استاد راهنما:

دکتر احد اعظمی

استاد مشاور:

دکتر منوچهر ایرانپور

نگارش:

سیامک عالی

سال تحصیلی ۸۴-۸۵

شماره پایان نامه : ۰۱۷۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم به:

اساتید ارجمندم

جناب آقای دکتر احد اعظمی و

جناب آقای دکتر منوچهر ایران پرور

فهرست علايم اختصاري :

BMI:Body Mass Index

BS :Blood Sugar

DM :Diabetes Mellitus.

F :Female

FFA :Free Fatty Acid

HTN :Hypertension

LPL:Lipoprotein Lipase

M :Male

NPY : Neuro Peptide - Y

فهرست مطالب :

صفحه	عنوان
۱	چکیده
۳	مقدمه و اهمیت موضوع

فصل اول: کلیات

۵	الف) هدف کلی
۵	ب) اهداف اختصاصی
۶	ج) هدف کاربردی
۶	د) فرضیات

فصل دوم: بررسی متون

۷	بررسی متون
۸	فیزیولوژی تنظیم وزن
۹	چاقی
۱۰	پاتوژنز
۲۴	بی اشتهاهی عصبی
۲۸	درمان و پیش آگهی
۲۸	پر خوری عصبی
۳۰	درمان و پیش آگهی

فصل سوم : مواد و روشها

۳۱	نوع مطالعه و روش تحقیق
۳۱	جامعه مورد مطالعه
۳۱	حجم و روش نمونه گیری
۳۲	ابزار و روش گردآوری اطلاعات

۳۲	روش تجزیه و تحلیل آماری
۳۳	مراحل انجام کار

۳۴ فصل چهارم: نتایج

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۴۶	بحث و تفسیر
۴۸	نتیجه گیری
۴۹	پیشنهادات
	منابع و مآخذ
	چکیده انگلیسی
	ضمائم

فهرست جداول و نمودارها

صفحه

عنوان

۳۴

جدول (۱-۴)

جدول توزیع فراوانی و درصد بیماران دیابتی بیماران مراجعه کننده به درمانگاه دیابت.

۳۵

جدول (۲-۴)

جدول فراوانی مقادیر BMI در بیماران دیابتی که در فرایند آموزشی شرکت نکرده اند.

۳۶

جدول (۳-۴)

تغییرات قند خون در بیماران دیابتی مراجعه کننده که در آموزشها حضور نداشتند

۳۷

جدول (۴-۴)

جدول فراوانی مربوط به تغییرات BMI در بیمارانی که دوبار در کلاسهای آموزشی شرکت داشته اند.

۳۸

جدول (۵-۴)

تفاوت میانگین مقادیر BMI در بدو ورود و در مراجعات مکرر در بیمارانی که حداقل سه بار در کلاسها شرکت نموده اند.

۳۹

جدول (۶-۴)

جدول تغییرات قند خون در بیمارانی که سه بار در کلاسها شرکت کرده اند.

۴۰

جدول (۷-۴)

جدول فراوانی مربوط به تغییرات میانگین BMI در بیمارانی که ۵ بار در آموزشهای ارائه شده شرکت کرده‌اند.

۴۱

جدول (۸-۴)

جدول تغییرات میزان قند خون در بیمارانی که ۵ بار در کلاسهای آموزشی شرکت کرده‌اند.

۴۲

جدول (۹-۴)

جدول فراوانی تغییرات میانگین BMI در بیمارانی که شش بار از آموزشهای ارائه شده استفاده نموده‌اند.

۴۳

جدول (۱۰-۴)

جدول تغییرات قند خون در بیمارانی که شش بار در آموزشهای ارائه شده شرکت کرده‌اند.

۴۴

جدول (۱۱-۴)

تغییرات قند خون در بیمارانی که هشت بار در کلاسهای آموزشی شرکت نموده‌اند.

۴۵

جدول (۱۲-۴)

تغییرات میانگین BMI در بیمارانی که ۹ بار در کلاسهای آموزشی شرکت کرده‌اند.

مقایسه بین تغییرات میانگین BMI در بیمارانی که به ترتیب ۲ و ۳ و ۶ بار در آموزش ها حضور داشتند

مقایسه میانگین مقادیر BMI بر اساس جنس

چکیده :

مقدمه: بدلیل اهمیت کیفیت زندگی و مراقبت از خود در بیماران دیابتی و افزایش آگاهی بیماران از بیماری خود و کنترل های مربوط به بیماری در بیمار، پیشگیری از عوارض دیابت در دراز مدت، آگاه سازی از فواید آموزشی خود مراقبتی بیماران مزبور و در نتیجه حضور فعال آنها در برنامه های بهداشتی تاکید فراوانی شده است، تا هرگونه اقدام مثل رژیم غذایی کنترل شده در این طرح، نه از سوی پزشک تحمیل شود که توسط خود بیمار پذیرفته شود.

مواد و روشها: این يك مطالعه توصيفي تحليلي از نوع گذشته نگر مي باشد که بامراجعه به در مانگاه دیابت بیمارستان بو علي شهرستان اردبیل بابررسي پرونده هاي موجود انجام گرفته است.

نتایج: در این مطالعه از میان ۷۹۵ بیمار دیابتی مراجعه کننده به درمانگاه دیابت، حدود ۷۰٪ در بدو ورود دارای BMI بین مقادیر (۲۷ تا ۳۵) داشته اند. از این تعداد حدود ۴۶٪ تنها يك تا دو بار در کلاسهاي آموزشی شرکت نموده اند. حدود ۲۴٪ ۴ تا ۵ بار در سال. و ۳۰٪ مابقی به طور مرتب در برنامه هاي آموزشی حضور داشته اند. ۳۰٪ مابقی مقادیر BMI بین (۱۸ تا ۲۷ و ۳۵ به بالا) داشته اند.

بحث و نتیجه گیری : با توجه به یافته هاي فوق ، با توجه به آزمون خي دو بين استفاده از کلاسهاي آموزشی و کاهش وزن بیماران ($P=0/001$) ارتباط معني داري وجود داشت . به طوریکه هرچه تعداد دفعات حضور در برنامه هاي آموزشی بیشتر باشد، احتمال کاهش وزن بیشتر خواهد بود.

کلمات کلیدی: شاخص توده بدن – دیابت نوع ۲ – اردبیل .

مقدمه و اهمیت موضوع:

چه میزان تغییرات BMI در بیماران دیابتی مراجعه کننده به درمانگاه دیابت، که در کلاس های آموزشی ویژه بیماران دیابتی شرکت نموده اند، طی زمان مذکور وجود دارد؟

مطالعات انسانی که در جستجوی ارتباط بین ترکیب رژیم غذایی و چاقی هستند، هنوز قطعی نیست، و از آنجا که دیابت یکی از مهم ترین مشکلات بهداشتی جهان بوده و بیماری مزمنی می باشد و مراقبت دائمی لازم دارد، بنابراین نیاز به آموزش های خود مراقبتی و تغذیه ای ویژه ای در مورد این بیماران هست، البته نه از نظر آماری دقیق، ولی اکثریت بیماران دیابتی Diabetes mellitus II با BMI بالای مراجعه می کنند بنابراین، جهت بررسی این طرح ثبت وزن ایشان مهم هست. همچنین باید بررسیهای متوالی انجام شود تا مشخص شود، آموزشهای داده شده در مقیاس کوچکی نظیر مرکز فوق چه تاثیری داشته است؟ و این تاثیر به چه میزان بوده است؟ (۱).

در یک BMI مشابه، زنان دارای چربی بیشتری در مقایسه با مردان هستند. در برخی داده های مبهم به دست آمده از موربیدیتها، (BMI=30) رابطه طور عام آستانه ای چاقی در زن و مرد میدانند. به طور دقیق تر (BMI > 25) خط چاقی را قطع می کند. و یک حالت نرمال باید پایین تر از آن باشد (۱).